

ІННОВАЦІЙНІ КОМП'ЮТЕРНІ ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ

У сучасному світі інтенсивно розвиваються комп'ютерні технології. Швидкий розвиток технологій зв'язку, зокрема поява смартфонів, трансформували багато галузей бізнесу. Щорічно з'являються нові програмні додатки, які автоматизують ті чи інші процеси. У індустрію фінансових технологій (фінтех) в останні роки щорічно вкладаються мільярди доларів (наприклад, у 2017р – 16,6 млрд. \$). В Україні на даний час працюють понад 80 різних фінтех-компаній.

Зараз доходи банків вже не залежать безпосередньо від кількості відділень. Правила гри в банківському секторі визначає споживач, у якого є великий вибір різноманітних фінансових установ. Головне щоб банк був швидким, зручним та мав великий набір операцій, які можна здійснити за допомогою мобільних пристроїв у режимі 24/7. Той, хто забезпечить максимальний сервіс клієнту – буде найбільш успішним.

Розроблення, впровадження й підтримка фінансового додатку є дорого- вартісним проектом, але набагато дешевшим за утримання мережі фізичних відділень банку. Перші мобільні банки успішно розвиваються за рахунок низьких тарифів та багатофункціональних сервісів, які є зручними для клієнтів. Наприклад, «ТАС24 Бізнес» реалізував інноваційну бізнес-модель онлайн-банку для малого та середнього бізнесу (МСБ).

За даними Базельського комітету з банківського нагляду відчутними перевагами впровадження фінтех-рішень для споживачів є більш адаптовані банківські продукти, менші транзакційні витрати, оперативність обслуговування й висока швидкість проведення операцій. Для банківської системи перевагами є підвищення ефективності більшості процесів, використання інноваційних технологій у маркетингу та управлінні ризиками, потенційно позитивний вплив на фінансову стабільність через посилення конкуренції тощо. Разом з тим це породжує окремі ризики для споживачів послуг (конфіденційність й захищеність даних, стабільна робота банків) та банківських установ (стратегічний ризик та ризик рентабельності, системний та операційний ризик, ризик управління третьою стороною тощо).

В Україні в середньотерміновій перспективі прогнозується сценарій кооперації фінтеху та банків. Тобто фінтех буде розв'язувати окремі задачі, а банки безпосередньо будуть залучати й обслуговувати клієнтів. За останні 10 років (2008 – 2018 рр.) кількість діючих банківських установ в країні зменшилася більш ніж вдвічі – до 88 банків. Разом з тим зменшилася кількість відділень та зросла недовіра споживачів до традиційних фінансових інститутів. Така ситуація є ідеальним підґрунтям для реалізації нових фінансових клієнтоорієнтованих рішень.

Базельський комітет з банківського нагляду в 2016 р. опублікував документ з оцінкою впливу технологічних інновацій у фінансових послугах на банківську галузь у найближчій і середньотерміновій перспективах. Можливі сценарії включали весь спектр – від трансформації діючих фінустанов у банки нового формату до зникнення банків, як зайвого елемента фінансової системи: кращий банк – модернізація та діджиталізація існуючих фінансових установ; новий банк – заміна діючих фінансових установ новими інноваційними банками; розподілений банк – сегментація послуг між діючими фінансовими установами й спеціалізованими фінтех-компаніями; витіснений банк – діючі банки стають постачальниками послуг, а відносини з клієнтами контролюють нові посередники; банк без посередників – клієнти безпосередньо взаємодіють з окремими постачальниками фінансових послуг, банки стають неактуальними.

В Україні настав етап трансформації існуючої банківської системи, де найбільшою конкурентною перевагою є швидкість змін. Зараз одні банки успішно реалізують напрацювання фінтех-компаній, а інші створюють власні фінтех-підрозділи. Проблемою є те, що багато ідей реалізуються виходячи з ІТ-можливостей, а не потреб клієнтів. Запускаються нові продукти банками, але ними ніхто не користується. Банківський сектор країни має пройти шлях від реалізації ідей ІТ-стартапів до технологій, які орієнтовані на актуальні потреби клієнтів. Потрібно організувати більш змістовний діалог між фінтех-компаніями й банками.

Одним із шляхів діджитал-трансформації є формування системи з трьох основних складових: фундаментальний рівень – базова банківська система; цифрове ядро – прискорення й оптимізація бізнес-процесів; інноваційний рівень, де можливі експерименти. Також цей процес багато в чому буде залежати від здатності влади своєчасно змінювати правове поле для забезпечення ефективної роботи банківського сектору в період цифрової трансформації.

Таким чином, у банківському секторі в найближчі п'ять років будуть актуальними технології оброблення великих масивів даних, підвищення кібернетичної безпеки та використання більш глибокої аналітики. Це надасть можливість поліпшити якість обслуговування клієнтів та збільшити прибутки комерційних банків.